

deres Mening og indbrømmer dette, saa anklage de mig. Det er dog virkelig høist ubilligt.

J. A. Hansen: Jeg har ikke yttret mig om den ærede Rigsdagsmands (Tschernings) Stilling til denne Sags Sager, thi Enhver, som har fulgt den ærede Rigsdagsmands Virksomhed, veed, hvorledes det dermed forholder sig, og jeg behøver derfor ikke at anføre Noget som helst i den Henseende; kun skal jeg sige, at det er gjennemgaaende hos den ærede Rigsdagsmand, at han i disse Sager staaer paa et ganske andet Standpunkt end i andre Sager. Den ærede Rigsdagsmand siger: Lad os vente, til der foreligger Tegn paa, at der er en Spænding tilstede; men have vi ikke i de 14 Aar, der ere forløbne, siden Grundloven blev givet, seet Tegn nok paa en saadan Spænding? Er der gjort et eneste Skridt i den kirkelige Friheds Interesse, uden at der fra de Geistliges Side — enhver enkelt Undtagelse respektet — har været gjort de største Anstrengelser for at bekæmpe det? Nævn mig en eneste Sag, som i den Retning er gaaet igjennem uden Modstand fra Geistlighedens Side, og lad os erindre, at en Biskop har truet Staten med Krig fra Kirkens Side og sagt, at det da vilde vise sig, hvem der kom til at gaae af med Seiren. Der staaer fire Interpellationer paa Dagsordenen, og lad os nu see, om vi ikke i de Forhold, som i det Mindste de tre af dem omhandle, vilde finde stærke Beviser for det Samme, som jeg her har gjort gjældende; jeg siger derfor, at der er fuld Anledning til at vedtage, hvad vi have foreslaaet. Den ærede Rigsdagsmand opfordrer til Ydmyghed, Tredommelighed og Langmodighed, men naar disse Dyder kunne fordres i denne Art Sager, kunne de vistnok ogsaa fordres i enhver anden Sag, og jeg maa spørge, om ikke den ærede Rigsdagsmand maatte mere end nogen Anden ofte gøre sig skyldig i at tilfidesætte dem.

P. Olsen: Jeg skal blot tillade mig den korte Bemærkning, at det, vi hørte fra den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgtreds (Tscherning), ikke rammer mig, thi jeg har ingeninde sagt, at dette var en kirkelig Sag, hvorimod jeg steds har sagt, at det var

en Sag, som Rigsdagen havde Ret til at behandle. Jeg skal forøvrigt ikke her indlade mig paa en Strid derom; jeg har ikke udtalt mig saaledes, og altsaa kan Bemærkningen ikke ramme mig.

Tscherning: Jeg troer, at en af de ærede Forslagsstillere er istand til meget nøie at belyse, hvem det er, der har søgt at gjøre dette til en kirkelig Sag.

Høgsbro: Det rammer ganske vist mig! (Tscherning: Ja!) Jeg har forrige Aar erklæret, at det var en kirkelig Sag, og gjort det gjældende overfor den ærede Rigsdagsmand. Men deri søger han en Uenighed, som i Grunden ikke er tilstede. Det er kun en Uenighed i Ord, ikke i Sagen. Den ærede Rigsdagsmand gif ind paa at vise, at Sagen angik luttet udbortes Ting, nemlig Sognekirke, Kirkegaard, Offer v. s. v. og deri er jeg enig med ham. Uenigheden ligger kun deri, om disse Ting skulle betragtes som kirkelige eller borgerlige. Den ærede Rigsdagsmand indskærper os Taalmodighed, men jeg troer ikke, dette er paa sin Plads i denne Sag, som har staaet paa Dagsordenen siden 1834. Da var det, at der først blev Tale om Sognebaandets Løsning, og desuagtet blev det ikke løst før i 1855, men Enhver veed tillige, at den Maade, hvorpaa det da blev løst, ikke har meget at bethyde for det virkelige Liv. Dette Lovforslag gaaer ud paa at føre det noget mere ud i Livet, skjøndt langt fra saameget, som det burde, og selv dette lille Skridt have vi ventet paa i 8 Aar, saa det synes rigtig nok, at vi have ventet med Taalmodighed længe nok. At den kongelige Anordning ikke vil faae synderlig Betydning for Livet, om ellers nogen, paadiste vi forrige Gang. Med Hensyn til den ærede Ministers Udtalelser om, at denne Sag ikke var „paatænkt“, men allerede „fuldbyrdet“, skal jeg blot bemærke, at den Omstændighed, at vi her behandle dette Lovforslag, allerede viser, at Ministerens Ordning af Sagen ikke er fuldbyrdet. Den ærede Minister udtalte, at vi handlede ubillig mod ham; han „havde taget Hensyn til de paa Rigsdagen yttrede Ønsker“, men Rigsdagen har ikke udtalt Ønsker i denne